

Predbežné znenie

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 19. decembra 2018 (*)

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Dane – Daž z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Článok 2 ods. 1 – Správna prax, podľa ktorej odmena pri ďalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela podlieha DPH“

Vo veci C-51/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 29. januára 2018,

Európska komisia, v zastúpení: N. Gossement a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Rakúskej republike, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, vykonávajúci funkciu predsedu ôsmej komory, sudcovia J. Malenovský (spravodajca) a M. Safjan,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou sa Európska komisia domáha, aby Súdny dvor určil, že Rakúska republika si tým, že na odmenu pri ďalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela uplatnila daž z pridanej hodnoty (DPH), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 2 ods. 1 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1, ďalej len „smernica o DPH“).

Právny rámec

Právo Únie

Smernica o DPH

2 Odôvodnenia 3 a 5 smernice o DPH znejú takto:

„3. Je vhodné prepracovať štruktúru a znenie smernice s cieľom zabezpečiť, aby v súlade so zásadou lepšej právnej úpravy boli ustanovenia uvedené jasne a prehľadne, aj keď to v zásade neprinesie podstatné zmeny platných právnych predpisov. S procesom prepracovania však súvisí malý počet zásadných zmien a doplnení, ktoré by sa preto mali vykonať. Všetky vykonané zmeny a doplnenia sa kompletne uvádzajú v ustanoveniach o transpozícii a nadobudnutí účinnosti.

...

5. Systém DPH je najjednoduchší a najneutrálnejší, keď sa dať vyberá vo najvšeobecnejším spôsobom a keď sa vzťahuje na všetky stupne výroby a distribúcie, ako aj na poskytovanie služieb. Je preto v záujme vnútorného trhu a členských štátov prijať spoločný systém, ktorý sa vzťahuje aj na maloobchod.“

3 Podľa článku 2 ods. 1 tejto smernice:

„DPH podliehajú tieto transakcie:

a) dodanie tovaru za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká;

...

c) poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká;

...“

4 Článok 24 ods. 1 uvedenej smernice znie takto:

„Poskytovaním služieb je každá transakcia, ktorá nie je dodaním tovaru.“

5 Podľa článku 25 tej istej smernice:

„Poskytovanie služieb môže okrem iného pozostávať z jednej z týchto transakcií:

a) prevod nehmotného majetku nezávisle od toho, či je alebo nie je predmetom dokumentu stanovujúceho vlastnícke právo,

b) záväzok zdržať sa určitého konania alebo strpieť konanie alebo stav,

c) vykonávanie služieb na základe príkazu vydaného orgánom verejnej moci alebo v jeho mene alebo na základe zákona.“

6 Článok 73 smernice o DPH stanovuje:

„V prípade dodania tovaru a poskytovania služieb, ktoré nie sú uvedené v článkoch 74 až 77, zahŕňa základ dane všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú získal alebo má získať dodávateľ alebo poskytovateľ za tieto transakcie od odberateľa alebo od tretej strany vrátane dotácií priamo

spojených s cenou týchto transakcií.“

Smernica 2001/84/ES

7 Odôvodnenie 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/84/ES z 27. septembra 2001 o práve ďalšieho predaja v prospech autora pôvodného umeleckého diela (Ú. v. ES L 272, 2001, s. 32; Mim. vyd. 17/001, s. 240) znie takto:

„Právo na ďalší predaj [Právo na odmenu pri ďalšom predaji – *neoficiálny preklad*] má zabezpečiť autorom grafických a výtvarných umeleckých diel podiel na ekonomickom úspechu ich pôvodných umeleckých diel. Pomáha vyrovnať rovnováhu medzi ekonomickou situáciou autorov grafických a výtvarných umeleckých diel a ekonomickou situáciou iných tvorcov, ktorí majú úžitok z následného používania ich diel.“

8 Článok 1 tejto uvedenej smernice, nazvaný „Predmet práva na opätovný predaj [práva na odmenu pri ďalšom predaji – *neoficiálny preklad*]“, stanovuje:

„1. členské štáty udelia v prospech autora pôvodného umeleckého diela právo na ďalší predaj [právo na odmenu pri ďalšom predaji – *neoficiálny preklad*], ktoré bude definované ako nescudziteľné právo a ktorého sa nemožno vzdať, a to ani vopred, na poplatky za poskytnutie práv, vychádzajúce z predajnej ceny získanej za každý ďalší predaj diela po prvom prevode diela autorom.

2. Právo uvedené v odseku 1 bude platiť pre všetky úkony spojené s ďalším predajom, na ktorých sa zúčastňujú ako predávajúci, kupujúci alebo sprostredkovatelia odborníci na trh s umením, napríklad aukčné siene, umelecké galérie, a vo všeobecnosti všetci obchodníci s umeleckými dielami.

3. členské štáty môžu ustanoviť, že právo uvedené v odseku 1 nebude platiť pre úkony spojené s ďalším predajom, ak predávajúci kúpil dielo priamo od autora skôr než tri roky pred týmto ďalším predajom, a ak predajná cena nepresahuje 10 000 EUR.

4. Poplatok za poskytnutie práv zaplatí predávajúci. členské štáty môžu ustanoviť, že jedna z fyzických alebo právnických osôb uvedených v odseku 2, okrem predávajúceho, bude zodpovedná sama alebo spolu s predávajúcim za platbu tohto poplatku.“

9 Článok 3 uvedenej smernice, ktorý sa týka prahovej hodnoty predajnej ceny, stanovuje:

„1. členské štáty určia minimálnu predajnú cenu, na základe ktorej budú predaje uvedené v článku 1 podliehať právu na ďalší predaj [právu na odmenu pri ďalšom predaji – *neoficiálny preklad*].

2. Táto minimálna predajná cena nesmie za žiadnych okolností presiahnuť 3 000 EUR.“

10 Podľa článku 4 tej istej smernice týkajúcej sa sadzieb:

„1. Poplatok za poskytnutie práv uvedený v článku 1 sa určí pomocou nasledujúcich sadzieb:

a) 4 % pre časť predajnej ceny do 50 000 EUR;

b) 3 % pre časť predajnej ceny od 5 000,01 EUR do 200 000 EUR;

c) 1 % pre časť predajnej ceny od 200 000,01 EUR do 350 000 EUR;

d) 0,5 % pre ?as? predajnej ceny od 350 000,01 EUR do 500 000 EUR;

0,25 % pre ?as? predajnej ceny presahujúcej 500 000 EUR.

Celková výška poplatku za poskytnutie práv však nesmie presiahnuť 12 500 EUR.

2. Výnimkou z odseku 1 ?lenské štáty môžu použiť sadzbu 5 % pre ?as? predajnej ceny uvedenú v odseku 1 písm. a).

3. Ak by určená minimálna predajná cena mala byť nižšia ako 3 000 EUR, ?lenský štát určí aj sadzbu použiteľnú pre ?as? predajnej ceny do 3 000 EUR; táto sadzba nesmie byť nižšia ako 4 %.

Rakúske právo

Urheberrechtsgesetz

11 Urheberrechtsgesetz (zákon o autorskom práve) z 9. apríla 1936 (BGBl. 111/1936) v znení uplatniteľnom na prejednávajúcu vec (ďalej len „UrhG“), upravuje v oddiele III práva udelené autorovi, medzi ktoré patrí právo na využívanie, rozmnožovanie a rozširovanie diela.

12 § 16 UrhG, nazvaný „Právo na rozširovanie“, stanovuje:

„1. Autor má výlučné právo na rozširovanie diel. Na základe tohto práva sa diela nesmú ponúkať na predaj alebo uvádzať na trh spôsobom, ktorým by boli sprístupnené verejnosti bez jeho súhlasu.

2. Pokiaľ nie je dielo uverejnené, právo na rozširovanie zahŕňa aj výlučné právo na sprístupnenie tohto diela verejnosti jeho vylepením, uverejnením, vyvesením, verejným vystavením alebo podobným použitím.

3. S výhradou § 16a sa právo na rozširovanie nevzťahuje na diela, ktoré boli prostredníctvom prevodu vlastníctva uvedené na trh v ?lenskom štáte [Únie] alebo v štáte, ktorý je ?lenom Európskeho hospodárskeho priestoru, so súhlasom nositeľa práv.

...

5. Pokiaľ tento zákon používa výraz ‚rozširovať dielo‘, rozumie sa tým len rozširovanie diel vyhradené autorovi v súlade s odsekmi 1 až 3.“

13 § 16b UrhG, nazvaný „Právo na odmenu pri ?alšom predaji“, stanovuje:

„1. § 16 ods. 3 sa uplatňuje na ?alší predaj pôvodného grafického alebo výtvarného diela po prvom prevode vykonanom autorom, pričom predajca je povinný zaplatiť autorovi odmenu úmernú cene ?alšieho predaja bez dane (odmena pri ?alšom predaji), v tomto rozmedzí:

4 % z prvých 50 000 [eur],

3 % z nasledujúcich 150 000 [eur],

1 % z nasledujúcich 150 000 [eur],

0,5 % z nasledujúcich 150 000 [eur],

0,25 % z akýchkoľvek vyšších súm;

celková výška odmeny pritom nemôže presiahnuť 12 500 [eur].

2. Právo na odmenu pri ďalšom predaji prislúcha len vtedy, ak predajná cena je aspoň vo výške 2 500 [eur] a ak sa na prevode zúčastňujú odborníci na trh s umením, napríklad aukčná sieť, umelecká galéria alebo iný obchodník s umeleckými dielami, ako predávajúci, kupujúci alebo sprostredkovatelia; tieto osoby zodpovedajú ako ručiteľia, od ktorých možno plnenie požadovať pred dlžníkom, pokiaľ nemajú sami povinnosť zaplatiť odmenu. Tohto práva sa nemožno vopred vzdať. Môže sa ho dovoliť aj organizácia kolektívnej správy. Toto právo je navyše nescudziteľné. § 23 ods. 1 sa uplatňuje *mutatis mutandis*.

3. „Pôvodnými dielami“ v zmysle odseku 1 sa rozumejú diela:

- (1) vytvorené samotným autorom;
- (2) vytvorené v obmedzenom množstve samotným autorom alebo na jeho zodpovednosť, ktoré sú v zásade označované a autorom signované alebo iným vhodným spôsobom autorizované;
- (3) inak považované za pôvodné diela.

4. Právo na odmenu pri ďalšom predaji neprislúcha, pokiaľ predávajúci nadobudol dielo od autora pred menej ako tromi rokmi a predajná cena neprekračuje 10 000 [eur].“

Umsatzsteuergesetz 1994

14 § 1 Umsatzsteuergesetz (zákon o dani z obratu) z 23. augusta 1994 (BGBl. 663/1994) v znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „UStG“) stanovuje:

„1. Dani z pridanej hodnoty podliehajú tieto plnenia:

(1) dodanie tovaru a iné plnenia za protihodnotu uskutočnené v tuzemsku podnikateľom v rámci jeho podnikateľskej činnosti. Zdanenie nie je vylúčené z dôvodu, že plnenie je uskutočnené na základe právneho alebo správneho aktu, alebo že sa považuje za uskutočnené na základe právneho predpisu;

...“

15 Podľa § 3 UStG 1994:

„1. Dodanie tovaru je plnením, ktorým podnikateľ umožní kupujúcemu alebo tretej osobe splnomocnenej kupujúcim skutočne s tovarom nakladať. Právo nakladať s tovarom môže byť prevedené samotným podnikateľom alebo ním splnomocnenou treťou osobou.

...“

16 V § 3a ods. 1 UStG 1994 sa uvádza:

„Inými plneniami“ sú plnenia, ktoré nie sú dodaním tovaru. Iné plnenie môže tiež spočívať v zdržaní sa určitého konania alebo v strpení určitého konania alebo situácie.“

Konanie pred podaním žaloby

17 Dňa 17. októbra 2014 Komisia zaslala Rakúskej republike formálnu výzvu, v ktorej jej

oznámila svoje výhrady k správnej praxi, podľa ktorej odmena pri ťalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela podlieha DPH.

18 V tomto liste Komisia konštatovala, že táto odmena nie je protiplnením za umelecký výkon autora takéhoto umeleckého diela. Takisto spresnila, že právo na odmenu pri ťalšom predaji udeňuje priamo zákon s cieľom priznať autorovi primeraný ekonomický podiel na úspechu jeho diela. Keže v súvislosti s uplatnením práva na odmenu pri ťalšom predaji nedochádza k dodaniu tovaru alebo poskytnutiu služby zo strany autora, neexistuje tak žiadne plnenie, ktoré by podliehalo DPH.

19 Rakúska republika odpovedala na túto formálnu výzvu listom zo 16. decembra 2014.

20 Rakúska republika poznamenala, že úelom práva na odmenu pri ťalšom predaji je zabezpečiť, aby sa autor podieľal na ekonomickom úspechu svojho diela. Skutočnosť, že sa autor nezúčastňuje na dohode medzi predávajúcim a kupujúcim v rámci ťalšieho predaja daného diela, nebráni tomu, aby bola odmena poskytnutá autorovi z dôvodu ťalšieho predaja zdanená. Naopak zásada neutrality systému DPH vyžaduje, aby aj táto odmena podliehala DPH.

21 Rakúska republika okrem toho uviedla, že právo na odmenu pri ťalšom predaji umožňuje zohľadniť pridanú hodnotu diela v prípade jeho ťalšieho predaja, takže z toho subsidiárne vyplýva zvýšenie základu dane z plnenia poskytnutého autorom pri prvom predaji. Keže toto prvé a jediné plnenie podlieha DPH, musí podliehať DPH aj odmena pri ťalšom predaji.

22 Keže Komisia nebola so všetkými odpoveďami Rakúskej republiky spokojná, zaslala tomuto ťlenskému štátu 25. júla 2016 odôvodnené stanovisko, v ktorom znovu uviedla, že odmena autora pri ťalšom predaji nie je protiplnením za dodanie tovaru alebo poskytnutie služby autorom pri prvom uvedení na trh, že úelom práva na odmenu pri ťalšom predaji je len umožniť autorovi, aby využil ekonomické výhody spojené s uznaním jeho umeleckého diela, a že autor nebude môcť zabrániť ťalšiemu predaju svojho diela.

23 Rakúska republika odpovedala na toto odôvodnené stanovisko listom z 22. septembra 2016, v ktorom v podstate znovu tvrdila, že odmena pri ťalšom predaji podlieha dani.

24 Spresnila, že v rámci práva na odmenu pri ťalšom predaji poskytuje autor plnenie spoívajúce v strpení ťalšieho predaja diela. Aj keže je toto plnenie stanovené pre autorov pôvodného umeleckého diela v zákone, zodpovedá porovnateľnému plneniu iných autorov v rámci predvádzania ich diel. Vzhľadom na to, že odmena za predvádzanie týchto diel podlieha DPH ako odmena za poskytovanie služieb, musí DPH podliehať aj odmena pri ťalšom predaji.

25 Rakúska republika trvá na svojej subsidiárne uplatnenej argumentácii, že zdanenie tejto odmeny je odôvodnené aj tým, že má za následok zvýšenie základu dane z plnenia poskytovaného autorom pri prvom uvedení jeho diela na trh. Zmena základu dane nezávisí od existencie právneho vzťahu medzi autorom diela a jeho predávajúcim alebo neskorším kupujúcim, ale od toho, že autor má v dôsledku práva na odmenu pri ťalšom predaji prospech z pridanej hodnoty tohto diela.

26 Vzhľadom na to, že Komisia sa s odpoveďami Rakúskej republiky neuspokojila, rozhodla podať prejednávajú žalobu.

O žalobe

Tvrdenia úastníkov konania

27 Komisia sa domnieva, že povinnosť úastníkov podieľajúcich sa na ťalšom predaji diela

zaplatí? autorovi odmenu má len zabezpe?í? to, aby bol autorovi zaru?ený spravodlivý podiel na hodnote jeho pôvodného diela. Tento spravodlivý podiel však nie je protiplnením za plnenie autora, keďže sa vz?ahuje len k ekonomickej hodnote pôvodného diela, ktorá pre autora vyplýva z ?alšieho predaja jeho diela uskuto?neného bez jeho povolenia. Výška odmeny je neodvolateľne stanovená zákonom.

28 Navyše z rozsudku z 18. januára 2017, SAWP (C?37/16, EU:C:2017:22, body 25 a 26), vyplýva, že dodanie tovaru alebo poskytnutie služby sa uskuto?ňuje za protihodnotu v zmysle smernice o DPH len vtedy, ak medzi poskytovateľom a príjemcom existuje právny vz?ah, v rámci ktorého sa navzájom poskytujú plnenia, pričom odmena prijatá poskytovateľom predstavuje skuto?nú protihodnotu za plnenie poskytnuté príjemcovi. Medzi poskytnutým plnením a prijatou protihodnotou by teda mala existovať priama súvislosť a zaplatené sumy by mali predstavovať skuto?né protiplnenie za individualizovateľnú službu poskytnutú v rámci právneho vz?ahu, v ktorom sa navzájom poskytujú plnenia.

29 Odmena autora pri ?alšom predaji pritom zjavne nie je protihodnotou za plnenie poskytnuté autorom, ale je ur?ená len na základe ceny získanej pri ?alšom predaji diela, ktorej výšku nemôže autor ovplyvniť. Autor má teda nárok na túto odmenu bez toho, bol povinný ?i schopný poskytnúť akékoľvek plnenie, ?i už formou konania alebo opomenutia. Odmena pri ?alšom predaji tak nie je odmenou za dodanie tovaru alebo poskytnutie služby v zmysle ?lánku 2 smernice o DPH.

30 Navyše keďže autor diela pri jeho ?alšom predaji nemôže tomuto ?alšiemu predaju zabrániť ani ho ovplyvniť, takže už neposkytuje žiadne plnenie, nemožno zastávať názor, že tento autor poskytuje plnenie spo?ívajúce v strpení tohto ?alšieho predaja. Právo na ?alší predaj teda nie je sú?asťou práv na používanie a využívanie súvisiacich s autorským právom.

31 ?alej treba odmietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, ktoré uviedla počas konania pred podaním žaloby, že uplatnenie DPH na následné využívanie diel ?alších tvorcov, no nie na odmenu pri ?alšom predaji, je porušením zásady da?ovej neutrality. Vzhľadom na to, že postavenie autorov pôvodných umeleckých diel nie je rovnaké ako postavenie ?alších tvorcov, pokiaľ ide o odmenu, ktorá im prináleží za výkon práv na používanie a využívanie, ktoré trvajú aj na?alej, totiž zásada neutrality DPH nebráni tomu, aby odmena pre týchto ?alších tvorcov tejto dani podliehala, no nie tak odmena pri ?alšom predaji.

32 To isté platí pre tvrdenie Rakúskej republiky, že odmena pri ?alšom predaji musí podliehať DPH z dôvodu, že pre autora pôvodného diela sa základ dane z plnenia, ktoré poskytol pri prvom uvedení pôvodného diela na trh, zmenil. Takáto odmena, vypo?ítaná na základe predajnej ceny získanej pri ?alšom predaji diela, je totiž úplne nezávislá od odmeny, ktorú si autor dojednal s prvým nadobúdateľom tohto diela. Autor mohol pôvodné dielo napríklad darovať, a napriek tomu by mal v takejto situácii právo na odmenu pri ?alšom predaji.

33 Vo svojom vyjadrení k žalobe Rakúska republika tvrdí, že keďže je ?alší predaj diela vzájomným poskytnutím plnenia v rámci právneho vz?ahu, musí odmena pri ?alšom predaji v prospech autora tohto diela podliehať DPH.

34 S odkazom na rozsudky z 3. septembra 2015, Asparuhovo Lake Investment Company (C?463/14, EU:C:2015:542, bod 35), a z 29. októbra 2015, Sudaçor (C?174/14, EU:C:2015:733, bod 32), Rakúska republika tvrdí, že predpokladom pre uplatnenie DPH na ur?ité plnenie je existencia priamej súvislosti medzi poskytnutou službou a získanou protihodnotou. Podľa rozsudkov z 3. marca 1994, Tolsma (C?16/93, EU:C:1994:80, bod 14 a nasl.), a z 29. októbra 2015, Sudaçor (C?174/14, EU:C:2015:733, bod 32), je takáto priama súvislosť preukázaná vtedy, ak medzi poskytovateľom a príjemcom existuje právny vz?ah, v rámci ktorého sú vzájomne poskytnuté plnenia, pričom odmena prijatá poskytovateľom predstavuje skuto?nú protihodnotu za

službu poskytnutú príjemcovi.

35 Odmena pri ?alšom predaji teda musí podliehať DPH, pokiaľ dochádza k vzájomnému poskytnutiu plnení v rámci právneho vzťahu. Tieto podmienky sú pritom v prejednávanej veci splnené.

36 Pokiaľ ide konkrétnejšie o existenciu vzájomného poskytnutia plnenia, rozsudok z 18. januára 2017, SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22), nie je relevantný, lebo úvahy, ktoré v tomto rozsudku uviedol Súdny dvor, sa neuplatnia na odmenu pri ?alšom predaji, pretože táto odmena nie je porovnateľná so skutočnou náhradou škody.

37 Účelom odmeny pri ?alšom predaji je zabezpečiť autorovi ekonomický podiel na úspechu jeho diela. Z dôvodu vyčerpania práva na rozmnožovanie musí autor strpieť ?alší predaj svojho diela a táto odmena súvisí s týmto strpením. Autor tak získa odmenu v dôsledku ?alšieho predaja jeho diela, ktoré medzičasom získalo na hodnote. Uvedená odmena má teda priamu súvislosť s plnením autora. Preto v podstate zodpovedá novému zdaniteľnému protiplneniu, ktoré sa pridáva k protiplneniu získanému pri prvej kúpe diela. V tomto rozsahu možno odmenu pri ?alšom predaji pripodobiť určitému druhu náhrady za vyvlastnenie, ktorá logicky podlieha DPH.

38 Rakúska republika takisto opakuje tvrdenie, ktoré uviedla počas konania pred podaním žaloby, že zásada daňovej neutrality bráni tomu, aby sa s podobným tovarom alebo službami zaobchádzalo z hľadiska DPH odlišným spôsobom.

39 Rakúska republika okrem toho tvrdí, že aj za predpokladu, že odmena pri ?alšom predaji nie je odmenou za samostatné plnenie, však táto odmena zvyšuje základ dane z plnenia uskutočneného medzi autorom diela a jeho prvým kupujúcim.

40 V tejto súvislosti Rakúska republika odkazuje na odôvodnenie 3 smernice 2001/84, podľa ktorého slúži právo na odmenu pri ?alšom predaji k vyrovnaní rastu hodnoty. Vzhľadom na to, že v tejto súvislosti sa hodnota niektorých pôvodných umeleckých diel s plynutím času značne zvyšuje a že z tejto pridanej hodnoty má v prípade ?alšieho predaja prospech predávajúci, a nie autor, možno odmenu pri ?alšom predaji považovať za podiel autora na zvýšení tejto hodnoty. Odmena pri ?alšom predaji je teda porovnateľná s „indexáciou“ patriacou autorovi na základe zákona.

Posúdenie Súdnym dvorom

41 Svojou žalobou Komisia vytýka Rakúskej republike, že tým, že na odmenu pri ?alšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela uplatnila DPH, si nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ?lánku 2 ods. 1 smernice o DPH.

42 ?lánok 2 ods. 1 smernice o DPH uvádza, že DPH podlieha okrem iného dodanie tovaru a poskytovanie služieb za protihodnotu na území ?lenského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká.

43 Bez toho, aby bolo potrebné sa vysloviť k otázke – ktorú účastníci konania ani nevznášajú –, či možno v zmysle tohto ustanovenia kvalifikovať zaplatenie odmeny pri ?alšom predaji ako „dodanie tovaru“ alebo „poskytovanie služieb“, treba posúdiť, či v takom prípade ide o protihodnotu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, bod 24).

44 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že dodanie tovaru alebo poskytovanie služieb sa vykonáva za protihodnotu v zmysle smernice o DPH, len ak medzi dodávateľom či

poskytovateľom na jednej strane a nadobúdateľom a príjemcom na druhej strane existuje právny vzťah, v rámci ktorého sa vzájomne poskytujú plnenia, pričom odmena prijatá dodávateľom či poskytovateľom predstavuje skutočnú protihodnotu za tovar alebo služby poskytnuté nadobúdateľovi či príjemcovi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, bod 25 a citovanú judikatúru).

45 Rakúska republika pritom po prvé zastáva názor, že odmena pri ťalšom predaji je protiplnením za vzájomne poskytnuté plnenia v rámci právneho vzťahu. Tento ťlenský štát síce nespochybňuje, že sa autor pôvodného umeleckého diela nezúčastňuje na dohode o jeho ťalšom predaji medzi predávajúcim a kupujúcim, tvrdí však, že autor uvedeného diela tým, že strpí ťalší predaj, poskytuje v rámci takéhoto vzťahu plnenie.

46 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa ťlánku 25 písm. b) smernice o DPH síce platí, že poskytnutie služieb môže okrem iného spočívať v strpení určitého konania alebo situácie.

47 Na rozdiel od toho, čo údajne tvrdí Rakúska republika, však vzniká právny vzťah, v rámci ktorého dochádza k ťalšiemu predaju pôvodného umeleckého diela len medzi predávajúcim a kupujúcim a existencia práva na odmenu pri ťalšom predaji v prospech autora tohto diela nemá na tento vzťah žiaden vplyv. V dôsledku toho sa nemožno domnievať, že keďže autorovi tohto diela prislúcha právo na odmenu pri ťalšom predaji, zúčastňuje sa nejakým spôsobom, hoci nepriamo, na ťalšom predaji, a to najmä strpením tohto plnenia.

48 Najprv si totiž účastníci ťalšieho predaja medzi sebou slobodne dohodnú prevod daného diela predávajúcim a cenu, ktorú má zaplatiť kupujúci, a autora tohto diela nemusia vôbec žiadať o povolenie alebo s ním konzultovať. Autor potom nemá k dispozícii žiaden prostriedok, ako by mohol do ťalšieho predaja zasiahnuť, osobitne aby jeho uskutočneniu v prípade svojho nesúhlasu zabránil.

49 Následne autor pôvodného umeleckého diela, ktoré je predmetom ťalšieho predaja, dostane na základe ťlánku 1 ods. 1 smernice 2001/84 určité percento z ceny zaplatenej za ťalší predaj tohto diela a toto percento má v zásade zaplatiť predávajúci. No vzhľadom na to, že právo na odmenu pri ťalšom predaji, ktoré tomuto autorovi prislúcha a s ktorým je spojená povinnosť predávajúceho zaplatiť mu sumu stanovenú na základe tohto práva, zodpovedá zámeru normotvorcu Európskej únie, treba konštatovať, že sa neuplatní v rámci akéhokoľvek právneho vzťahu medzi autorom a predávajúcim.

50 Napokon podľa zámeru normotvorcu Únie vyjadreného v odôvodnení 3 prvej vete smernice 2001/84 je cieľom práva na odmenu pri ťalšom predaji zabezpečiť autorom pôvodných umeleckých diel, na ktoré sa táto smernica vzťahuje, čiže grafických a výtvarných diel, podiel na ekonomickom úspechu ich diel. Z toho vyplýva, že úmyslom tohto normotvorcu vôbec nie je umožniť uvedeným autorom zúčastniť sa na ťalšom predaji svojich diel, ale im len priznávať právo na podiel na ekonomických výsledkoch z uskutočnených ťalších predajov.

51 Za týchto podmienok sa tvrdenie Rakúskej republiky, že odmena pri ťalšom predaji je protiplnením v rámci právneho vzťahu pri vzájomnom poskytnutí plnení, na ktorom sa autor zúčastňuje tým, že strpí ťalší predaj, musí zamietnuť.

52 Po druhé Rakúska republika sa domnieva, že údajné plnenie poskytnuté autorom pôvodného umeleckého diela, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/84, v rámci práva na odmenu pri ťalšom predaji zodpovedá plneniam, ktoré poskytujú iní autori pri predvádzaní svojich diel. Vzhľadom na to, že tieto plnenia podliehajú DPH, musí jej podliehať aj údajné plnenie poskytnuté autorom pôvodného umeleckého diela v rámci práva na odmenu pri ťalšom predaji.

53 V tejto súvislosti z odôvodnenia 3 druhej vety smernice 2001/84 vyplýva, že normotvorca Únie chcel poukázať na rozdiel medzi ekonomickou situáciou autorov grafických a výtvarných diel na jednej strane a ekonomickou situáciou ostatných tvorcov na strane druhej, pričom sa domnieval, že títo ostatní tvorcovia na rozdiel od prvých uvedených autorov majú prospech z následného využívania svojich diel.

54 Ako totiž Komisia správne pripomína, grafické a výtvarné diela sú jedinečné a s nimi súvisiace práva na používanie a využívanie sa vyčerpávajú v okamihu ich prvého uvedenia na trh. Naproti tomu ostatné diela sú poskytované opakovane a odmena, ktorá z tohto dôvodu ich autorom prislúcha, je odmenou za plnenie zodpovedajúce ich opakovanému poskytovaniu. Odmena pri ďalšom predaji tak nie je porovnateľná s odmenou za výkon naďalej existujúcich práv na používanie a využívanie spojených s týmito ostatnými dielami.

55 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pritom platí, že zásada daňovej neutrality, prostredníctvom ktorej normotvorca Únie vyjadril v oblasti DPH všeobecnú zásadu rovnosti zaobchádzania, okrem iného vyžaduje, aby sa s rôznymi situáciami nezaobchádzalo rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Lietuvos geležinkeliai, C-250/11, EU:C:2012:496, body 44 a 45, ako aj citovanú judikatúru).

56 Vzhľadom na zistenie vykonané v bode 54 tohto rozsudku skutočnosť, že odmeny vyplývajúce z práv na následné používanie a využívanie iných diel než grafických a výtvarných diel podliehajú DPH, nemôže odôvodňovať, že jej podlieha tiež odmena pri ďalšom predaji.

57 Z toho vyplýva, že nemožno zastávať názor, že v prípade zaplatenia odmeny pri ďalšom predaji ide o protihodnotu v zmysle článku 2 ods. 1 smernice o DPH.

58 Po tretie sa musí zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, ktoré uviedla subsidiárne, že odmena pri ďalšom predaji musí podliehať DPH z dôvodu, že pre autora pôvodného diela sa základ dane z plnenia, ktoré poskytol pri prvom uvedení pôvodného diela na trh, zmenil.

59 Ako totiž vyplýva z článku 73 smernice o DPH, základ dane z poskytovania služieb zahŕňa všetko, čo tvorí protiplnenie za poskytovanú službu. Vzhľadom na to, že odmena pri ďalšom predaji v žiadnom prípade nie je, ako vyplýva z tohto rozsudku, protiplnením za plnenie poskytnuté autorom pri prvom uvedení jeho diela na trh, ani za žiadne iné plnenie z jeho strany, nemôže mať za následok zmenu základu dane z plnenia poskytnutého autorom pri prvom uvedení jeho diela na trh.

60 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že keďže odmena pri ďalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela nespadá pod článok 2 ods. 1 smernice o DPH, Rakúska republika si tým, že stanovila, že takáto odmena podlieha DPH, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z tohto ustanovenia.

O trovách

61 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Rakúsku republiku na náhradu trov konania a Rakúska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

1. Rakúska republika si tým, že stanovila, že odmena pri ďalšom predaji v prospech autora pôvodného umeleckého diela podlieha dani z pridanej hodnoty, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 2 ods. 1 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra

2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

2. Rakúska republika je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy

* Jazyk konania : nemčina